

עטרת שרוב

עלון שבועי שיעורי מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת מטעי

בס"ד, עש"ק פרשת מטעי
א' אב תשפ"ב – שנה י"ג גליון תר"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצי"ש			
הרה"ג מוצ"ש ר"ת			
ירושלים	7:02	8:18	8:55
בני ברק	7:18	8:20	8:52
ניו יורק	8:02	9:19	9:31
מונטריאל	8:15	9:32	9:44

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעִבְרָתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן (לג א.)

אפשר לקשר ולנעוץ תחילת הסדרא לסופה שכתוב בה 'אלה המצות והמשפטים אשר צוה הוי"ה ביד משה אל בני ישראל בערבת מואב על ירדן ירחו' (לו יג). וגם לדעת למה כתוב 'אשר יצאו מארץ מצרים' וכי לא יודעים שהם היוצאים מארץ מצרים. וגם צ"ל למה כתוב בכל המסעות 'ויסעו ויחנו' הוי ליה למיור 'ויסעו בני ישראל מרעמסם לסוכות' וכן כולם.

והנראה לומר דהנה איתא במדרש תנחומא (פרק ב) 'אלה מסעי בני ישראל' וזה"כ 'נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן' (תהלים עז כא) מהו 'נחית' לשון נומריקון, רבי אליעזר אומר, ג'סים עשית להם, ח'יים נתת להם, י'ם סוף קרעת להם, ת'זרה נתת להם 'ביד משה ואהרן'. רואים מהמדרש שמסעי בני ישראל קשור לתורה נתת להם.

והביאור בזה, דזה ידוע (זוהר חדש ריש פ' יתרו) שבמצרים היו בני ישראל שקועים במ"ט שערי טומאה, ולא היו לבני ישראל שום זכות לצאת מארץ מצרים, רק משום שיקבלו את התורה, כמש"כ 'בהוציאת את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה' (שמות ג יב), ולכן צוה הקב"ה לספור מ"ט יום עד קבלת התורה כדי לפרוש אותם בכל יום מן מ"ט שערי טומאה מגילולי מצרים ולהטהר וליכנס למ"ט שערי קדושה, עד קבלת התורה שהוא שער החמישים, שזהו התכלית המכוון של קיום העולם כמבואר בזה"ק בפרשת אמור (יז: עיי"ש).

וזוה איתא ממרן הארז"ל בשער הכוונות (ספירת העומר דרוש יא), שצריך לכון בספירת העומר לשם מ"ב היוצא מר"ת א"נא ב'כוח וכו' עיי"ש. וזה ידוע (פע"ח שער השבת פ"ח) ששם מ"ב

הוא מעלה כל הרפ"ח ניצוצין. לפי כל זה יש לומר, שמ"ב מסעות שנסעו בני ישראל, הם מרמזים לשם מ"ב שמעלה כל הניצוצין, כמו שאיתא ממרן הארז"ל בלקו"ת וז"ל: הנה נזכר בכאן מ"ב מסעות, והוא, שישאל יצאו ממצרים ככה שם מ"ב.

וזוהו שכתוב 'אשר יצאו מארץ מצרים' היינו שתכלית כל המ"ב מסעות, היה כדי לטהר את בני ישראל ממ"ט שערי טומאת ארץ מצרים שהוא החומר הגשמי של עולם הזה, וליכנס למ"ט שערי קדושה ולקבלת התורה. וכמו שאיתא בספה"ק דגל מחנה אפרים וז"ל: שמעתי מאיש אחד מיוחד, שהמ"ב מסעות הוא בחינת הספירה משם מ"ב, מלילה ראשונה של פסח עד חג השבועות שהוא השלימות בקבלת התורה, ואף על פי שהם מ"ט יום, כל שבוע הוא בחינה אחת הכוללת כידוע, ושורשם הם מ"ב, והם מרמזים נגד מ"ב המסעות הנכתבים פה.

לפי זה מובן למה כתוב בכל המסעות 'ויסעו ויחנו' כי 'ויסעו' בגי' שם אהי"ה במילוי יודי"ן בחינת צלם אלהים שיש לאדם, וע"י חטאיו מסתלקים ממנו, כמבואר ממרן הארז"ל בשער הכוונות בכוונת ליל הושענא רבא (סוכת דרוש ז). היינו שבא לרמוז שתיקנו בני ישראל את הצלם אלהים שלהם, ממה שקלקלו ונטמאו במצרים במ"ט שערי טומאה. 'ויחנו' מרמוז לתורה, כי חנ"ו בגי' אוז"ן שמרמוז לתורה כמו שאמרו חז"ל (קידושין כב:) און ששמעה קולי על הר סיני וכו'. שבא לרמוז שהכול נתקן ע"י התורה כמו שביארנו.

וזוהו שמרמוז ג"כ סיום הפרשה 'אלה המצות והמשפטים אשר צוה הוי"ה ביד משה אל בני ישראל' רצה לומר שע"י התורה וקיום מצותיה נתקן 'בערבת מואב' היינו 'ערבת' בגי'

תרע"א מספר שם אדני במילואו כזה אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, וזה מבואר בשער הכוונות (קר"ש דרוש ו) ששם אדני במילואו מרמוז לתיקון ושלימות קומת המלכות עיי"ש. וגם 'ערבת' מרמוז לעולם התיקון, כמו שאיתא מא"ז הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא וזה"ה בספרו היכל הברכה (דף רכה ע"א) וז"ל: וסוד ערבות הוא עולם התיקון, כמו שביאר מורי ורבי רבינו צבי הקדוש מזידימשוב זי"ע בספרו צבי לצדיק על הזוהר (פ' ויהי ופ' תרומה), דשם ערבות הונח על כללות עולם התיקון, אשר עיקר התיקון להתערב זה בזה, להסתכל אנפין באנפין, ולהתלבש זה בזה, מהיות ערב בעד חבירו מגודל האחדות עיי"ש.

וזוה מרמוז כאן התורה שבגלות מצרים היה גם השכינה עמהם בגלות, ועכשיו שהגיעו לערבת מואב, נתקן בחינת 'ערבת' קומת השכינה כמו שאנו אומרים (בתפילת על כן נקוה) לתקן עולם במלכות שדי, ע"י 'מואב' בגי' מ"ט, שיצאו ממ"ט שערי טומאה בחינת מואב ונכנסו במ"ט שערי קדושה, וכ"ז היה בכוח התורה שקבלו בני ישראל.

ועל ידי זה נעשה 'על ירדן ירחו' רצה לומר 'ירדן' הוא בחינת יסוד (לקו"ת דברים), 'ירחו' הוא בחינת ירח שהוא מלכות (תיקו"ז תיקון מ"ד פב:), לומר שאו נעשה היחוד קב"ה ושכינתיה בשלימות, ועי"ז זכו ליכנס בארץ ישראל שהוא בחינת המלכות (ע"ח שער לב פ"ג).

ולכן כתוב 'בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר' (דברים א ה), שע"י שיצאו ממ"ט שערי טומאה בחינת מוא"ב, עי"ז זכו להואיל משה באר את התורה הזאת, כמו בקבלת התורה. רעוא דרעיון תשם"ד לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

וַיִּסְעוּ מִמִּקְהֵלֶת וַיִּחַנּוּ בְּתַחַת (לג כו).

[רבינו מבאר בארוכה איך שכל המ"ב מסעות מרמזים לשם מ"ב, ו'תחת' הוא אות ת'. וע"ז מפרש רבינו] עיין בספר תולדות יעקב יוסף פרשת בראשית, משם מרן הבעש"ט שבאות ת"ו נבראו עולמות תחתיות שנקראו מלכות דמלכות, ונסתתרו בכמה כסוין וקליפין, ומיד שידע אדם שהקב"ה בעצמו מסתתר שם ואולפו של עולם הוא ממש בכל תנועה, ומיד יתפרדו כל פועלי און, ונתגלה האור של [חלק משם מ"ב] צת"ג האר פניך, ואז נתקשר מדריגה התחתונה באין עליון, וזהו 'ויהנו בתחת' אות ת"ו [של שם מ"ב], עשו שם חניה בתחתית המדריגה ששם כמה הסתרות וכמה התגברות הרע, ובאמונה גדולה שאלופו של עולם שם יתפרדו כל פועלי און ונתגלה האור.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וְהָיוּ לְכֶם הַעֲרִים לְמִקְלָט מִגֹּאֵל וְלֹא יָמוּת הָרֹצֵחַ עַד עֲמֹדוֹ לִפְנֵי הַעֲדָה לְמִשְׁפָּט (לה יב).

משרשי המצוה מבואר היטב, כי אי אפשר לשום דין שיצא מלמעלה אלא על פי בית דין בהכרעות השכינה, ששם החוב הוא זכות גמור, אבל אם הורגין אותו שלא בבית דין ועל פי הכרעות השכינה ה"ה אחרונה הוא רוצח ממש, כי הרבה פעמים אף שזה רצח את זה בודאי, וניצול בבית דין, הוא על פי הכרעות השכינה, באם שיהיה יותר זכות ומובה לרוצח כשיחיה ויתקן הכל בחיים, או נידון לחיים, והשם יתברך שולח איזה דבר וסיבה וסברא שיהיה זה נידון לזכות על פי בית דין, וכגון שזה ההרוג היה חייב מיתה הפקדויות בבית דין של מעלה, והיה הורג אותו חיה רעה או נחש בלי שום פתח הצלה, וקדם זה והרגו, ולמה יתחייב ההורג מיתה שהרי גברא קטילא קטיל (סנהדרין עא:), והשם יתברך היודע כל ענינים הוא שולח איזה פתח הצלה לבית דין שיהיה זה נידון לזכות, כי אלהים נצב בעדת אל (תהלים פב י), ולכן אסור להורגו אם לא על פי בית דין והכרעות ה"ה אחרונה השכינה הקדושה.

'אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וְתַהַיֵּינָה מִחֶלֶת תְּרַעַח וְחַגְלָה וּמִלֶּבֶת וְנִעַח בְּנוֹת צִלְפַחַד לִבְנֵי דִדְיָהוּ לְנָשִׁים (לו יא).

אפשר לרמוז, על פי מה שמפרש כ"ק מרן זקינו הנה"ק צים"ע רשכבה"ג מרן בעל היכל הברכה זיע"א וזה לשונו הזהב (דף רכה ע"א), 'אביהן' דין כתיב כמשפט לנקבה, כמבואר במדרש, כיון שצוה להם הקב"ה לישא אנשים נעשה להן גם, ועיקר הגם היה שנתעברו בהן נשמות נקבות כדי שיוכלו להוליד בנים, ונעשו נקבות גמורות וירשו ארץ עכ"ל. והנה הבנים יכולים לקיים כל הכתר מצוות. וזה הרמז ו'תהיינה מ'חלה ת'רצה ו'חגלה ו'מלכה ו'נעה ב'נות צ'לפחד ל'בני ד'דיהן ל'נשים ר"ת בנימטריא 'כתר', שע"י שנעשה להם גם שנתעברו בהן נשמות נקבות, וכו' להוליד בנים שיקימו כל הכת"ר מצוות בשלימות.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וְלֹא תִקְחוּ כֹפֶר לְנֶפֶשׁ רֹצֵחַ אֲשֶׁר הוּא רָשָׁע לְמוֹת בְּיַמּוֹת יוֹמָת (לה לא).

סוד 'כופר' לפדות הנצוצין והנשמות שהוריד בקליפה ע"י מחשבות קדושות, ובמחשבה אתברירו הנצוצין (וזה"ק ח"ב רנד:), שמעתי ממורי [הבעש"ט] כי האדם מחוייב להאמין כי מלא כל הארץ כבודו, וזהו הרעת האמיתי, כי 'דעת' במלוי דל"ת עי"ן תי"ו כמספר יהו"ה צבאו"ת מל"א כ"ל האר"ץ כבוד"ו, כי זהו עיקר יציאת הדעת מן הגלות לידע ולהאמין שאלופו של עולם הוא בכל תנועה ודבור ורושם שאדם עושה, וכן כל המחשבות שבאדם יש בו מציאות השם יתברך, וכל מחשבה הוא קומה שלימה.

וכאשר יעלה במחשבתו של אדם איזה מחשבה רעה וזרה, ידע ויאמין כי גם שם יש מציאות האל יתברך, אלא שהוא מלוכש בכמה לבושים וכסוים ומחיצות וחומות, ולב המשכיל צריך להשים דעתו אל האור אשר בתוך החשך הזה, וצריך לתקנה ולהעלותה. ואם אינו מאמין בזה, הוא עדיין לא השיג קבלת עול מלכות שמים באמת, ודעתו עדיין בגלות מצרים משועבד אל פרעה, שאמר 'לא ידעתי את הו"ה' (שמות ה ב), כי מקצר ח"ו במציאות השם יתברך שממש לית אתר פנוי מיניה, כי אין לך מחשבה שלא יהיה בו קומה שלימה, אף מחשבה רעה וזרה כשבאה אל האדם, הוא כדי לתקנה ולהעלותה, הן ממה שיש נצוצין בעולם בו' המולכים ובאים לתקנם, הן ממה שעבר עליו בעונו איזה דבור ומעשה ומדה רעה, והוריד בעוונות נצוצין ונקודות קדושות למקום הקליפות, ובאין בעת התפלה והתורה שיתן דעתו על ידי תפלה ולימוד תורה לשמרה לתקנם ולהעלותם למקורם ושורשם, ואם האדם דוחה המחשבה שהוא ממנו בלתי תיקון שיתהפכו המחשבות ללהבת אש שלהבת יה, הרי הוא כאלו הורג נפשו כי לית אתר פנוי מיניה ממש.

ושמעתי ממורי [הבעש"ט] שאלת הפילוסוף, אם לית אתר פנוי מיניה, אם אתה כופר בעבודה זרה אם כן כופר אתה בחלק שהוא ממנו יתברך, וביאור מורי, כי יש באדם חצר הכבוד, כסוד 'הבדילה הפרכת לכם' (שמות כו לג), ודרך שם דוחה המותרת והצואה שהוא עבודה זרה. ודע שהשכינה כוללת כל העולמות והמדרגות, דומם צומח חי מדבר, ממש לית אתר פנוי מיניה, כוללת כל הנבראים שבעולם, הן טובים הן רעים, והיה תמה משה רבינו ע"ה שהיחוד אמיתי הוא השכינה איך כוללת שני הפכים ברע אחד, טוב ורע, והם

שני הפכים, והוא היחוד. אבל באמת לא קשה, כי הרע מבחין הטוב, והרשע מבחין הצדיק, והחשך מבחין את האור, והסכלו. מבחין את החכמה, כי בכל דבר יש בו טוב גם כן, כי נגה עתיד להיות כולו טוב, כמשל הזונה (וזה"ק ח"ב קסג:), ויש רע גמור 'כהנדרף עשן תנדרוף' (תהלים סח ג) אשר הנגה כולל אותו, וכמעט יש לרע עליה גדולה, כי על ידו יתמשך היתרון והתענוג של טוב, רק כשעולה נתעלה הטוב שברע והניצוץ הקדוש ושורשו ומקורו, והרע גמור וכל הרשעה כולו כעשן תכלה, וזהו ע"י המחיצה והפרוכת שמבדיל בין טוב לרע, כי הרע לא היה רע, אלא באחיות עינים, ומה שהוא רע גמור נופל למטה לנדתו"ר, ע"י הבדלה שיש בין אור לחשך, ובין ישראל לעמים, בין ימי שבת לימי חול. ועל פי הקדמות מרן אלקי אלו, פרשנו הפסוק 'כי כל אלהי העמים אילילים' (תהלים צו ה) וקשה קושיות הפילוסוף, ותירוצו 'יהו"ה שמים עשה' הבדלה פרוכת המבדלת [בחינת שמים], דאל"כ מה שייכות רישא לסיפא.

אבל לפעמים באין המחשבות לבלבל דהיינו שרובן רע, ולא בא זמן תקונם עדיין, הבא להורגך השם להורגו (סנהדרין עב:), 'ולא תקחו כופר' להעלות המחשבות והניצוצין 'לנפש רוצח' נגה מלאך המות 'אשר הוא' עדיין 'רשע למות' והבא להרגך השכם להורגו, וזהו אבל אתה לוקח כופר לראשי איברים [כמבואר במסכת בבא קמא גג:], 'לא תקחו כופר לנפש רוצח אשר הוא רשע למות' לנפש רוצח אי אתה לוקח כופר, אבל אתה לוקח כופר לראשי אברים, אברי השכינה שנתפורו בכל פינות, ובאין במחשבות להעלותן, ואז מצוה רבה להעלותן ולתקנם ולפדות אותם, על ידי צדקה, ותורה, ופדיון, ויחודים.

והסימן לידע אם באים לתיקון, אם בעת עלות המחשבות והוא מתיישב בדעתו האידך להעלותן, בא לו הכנעה רבה עד שמשתתף נפשו עם דומה צומח חי מדבר בהשוואה בביוול, עד אין גמור, אז יעלה אותן ויהפכם לצירופים טובים לאש להבת שלהבת, וכאם שבאה לו איזה גדלות ופניה, ואי אפשר לבוא תיכף להכנעה אמת, אז ידחה המחשבות ההוא, כי רובה רע אין בה ממש, וזהו מחמת שיש בה עדיין 'נפש רוצח אשר הוא רשע למות' אחרים, וכן לעתיד ישחוט הקב"ה את הרוצח (סוכה נב) ויתבטל המות מ"ם ר"ע לגמרי, ולא יחזור אותו אל הקדושה, אלא הו"ה ממות (ש"א כו).

'אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרינא זי"ע

גודל אמירת שירות ותשבחות אחר חצות לילה

פסוקי היחוד וקבלת אלהותו יתברך

קבלה מהצדיקים, שאחר סדר אמירת תיקון חצות, יאמר, פסוקי 'הוי"ה אלהי אתה ארוממך אודה שמך' וכו' (ישעיה כה א), 'אודך על כי נוראותי' (תהלים קלט יד), ועוד פסוקי היחוד וקבלת אלהותו יתברך, 'אתה הראת' (דברים ד לה) וכיוצא, ואחר כך יאמר 'אין כאלהינו עד יתושיענו' בנועם ובניגון יפה.

ויאמר 'עלינו לשבח', וכשיגיע לואנחנו כורעים יכרע וישתחוה בפיטו ידים ורגלים, כמו בראש השנה ויום הכיפורים, ויאמר בהשתחוואתו 'שמע ישראל' (דברים ו ד), וכני"ל שבע פעמים 'יהו"ה הוא האלהים' (שם ד לה), 'אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב אלהי ישראל, הוא אלהי, אלי ואבי, אליו אני משתחוה'. וכשיזכה, ירגיש אור גדול בעת קבלת עול מלכותו ואלהותו ואדנותו ויראתו ואהבתו. וכשיעמוד, יאמר שלשה פעמים 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' בקול רם, יפה אף נעים, ויאמר 'שהוא נוטה שמים' עד 'אין עוד', ויעיל לו מאד והרבה להניצל מכעס וגאווה וקנאה ורדיפות הכבוד, אל אחר אל זר אל נכר, ויזכה להכנעה באמת, השם יזכינו לעבדו בלב אמת וטהור.

'נתיב מצותיך' נתיב היחוד שבילו אות ב ואם אירע איזה יום שלא יוכל לאמר תיקון חצות, יאמר במקום זה וכו' 'אתה הראת לדעתי, ואתם הדבקים', וידעת היום והשבות אל לבבך, ויאתיו כל לעבדך' עד 'ויתנו לך כתר מלוכה', 'עלינו לשבח' וכו'.

'דמשק אליעזר'

פסוקי דרחמי

אם אין בו כח עונדה לעמוד, צריך לומר איזה פסוקי דרחמי, וכך ראיתי ושמעתי **מאמנו"ר** זללה"ה שהיה נוהג לפעמים שלא היה בו כח לעמוד בחצות לילה, היה אומר כמה פסוקי תנ"ך שהם מסודרים ומיוסדים על רחמים וחסדים.

'דמשק אליעזר' שם

וכך ראיתי בעיני אצל **אמנו"ר** זלה"ה וכו', כשהיה קם בשחרית בין בקיץ בין בחורף אמר ברכת השחר כפי סדר האר"י זלה"ה באריכות גדול וכו', וחוף מזה אמר בין כל ברכה וברכה פסוקי יחודים של תנ"ך, ויאין כאלקינו, ויעלינו לשבח' ויעל כן נקוה לך, ויאתה נגלית' של שמונה עשרה דראש השנה, וכיוצא הרבה פסוקים של יחודים, ואחר כל הברכות אמר פסוקים על סדר א"ב שהיה נרשם לפניו בתוך ספר תהלים שלו, והא"ב של הפסוקים האלו הם עתה תחת ידי,

והוא הפלא ופלא. ע"כ. [נסדר פסוקים אלו הזכיר רבינו ב'היכל הברכה' (פרשת וישב רכו): וז"ל: יאחז דרכו לעבוד עבודה כמו שהוא שם בחשכות וקטנות ללמוד תורה ולומר שירי אדונינו דוד ופסוקי דרחמי, ועל כן סדרתי לי על דרך א"ב פסוקים מלוקטים מכל תנ"ך המדברים בשבחות והודאות, כמו 'אתה הראת' וכדומה, 'אין קדושי' 'אין כמוך' וכדומה וכו'. ע"כ. וע"ש עוד].

הקדמת ה'דמשק אליעזר' לזוהר ח"י

אחיי בעלי הבתים הכשרים, קומי רוני בלילה לאל אחד, ברנה ותפלה ותהלים ומשניות

אני תמהתי על בעלי הבתים הכשרים, למה ישנו כל הלילה ויבלו ימיהם בהבל, למה לא יעמדו באשמורת לומר תלים וחצות כפי חכם, ואח"כ ילכו להתפלל מלה במלה בכוננת הלב כל חד כפום שיעור דיליה, ואם הוא בר הכי ללמוד עכ"פ משניות למה ימנע עצמו מזה, ולומר איזה דפין מן הזוהר הקדוש כי כל דבורים אלו הם קשוטי הנפש חיים לנפשו, למה לא ילחם עם חלק הרע שבנפשו המונע אותו בחכמות זרות, אם התחלה יהיה לו קשה שלא יטעום אלא מרירות, סופו יהיה לו אור וחיות ומתיקות וחיים לנפשו בזה ובבא, כמבואר בזוהר [פרשת] נשא (ח"ג קכא:). מאן דלית ליה לאתעסקא באורייתא יקיים קומי רוני בלילה, ויימא באשמורת כמה סליחות ותחנונים ופסוקי דרחמי ובקשות בכל מיני רנה בגרוניה, עיין שם היטב.

ואם יסמוך בעל הבית הכשר שהוא מתומכי התורה, בודאי אין דבר גדול בעולם מן מי שהוא תומך התורה אבל זעירין אינון, ועוד שיש הרבה טועין ומטעין, ואם אין לו זכות לא יזכה לזה אלא ידבק עצמו בשד יהודי שהוא תלמיד חכם, והרבה צריך בקשות ורחמים בבכיה שיזכה לדבק עצמו בתלמיד חכם אמת וצדיק, ולזה לא יזכה אלא על ידי זכיות הרבה ותפלות ותחנונים, כי מן השמים אין נותנין שום דבר קדושה ומצוה אלא על ידי זכות הקדום וטורח ובקשות ותפלה.

וסיפר לי מורי וחמי הצדיק המפורסים מוהר"ר **אברהם מרדכי מפינטשוב** ששמע מאיש אלהים קדוש מוהר"ר ר' **זוסא מאנפאליא**, שסיפר לו, היאך בעניותו היה שמש בעיר אוסטררהא, והיה דרכו להתענות שנים ושלשה ימים, ואח"כ היה הולך לבקש מאיזה בעל הבית שיתן לו על לחם להשיב נפשו, ופעם אחת אמר בלבו שזהו חסרון אמונה לילך ולבקש לחם, אלא יבטח באלהיו באמונה שלימה שלא יחסור מזונו.

ופעם אחת התענה שלשה ימים כדרכו, ואחר התענית לא היה מי שיתן לו מעט לחם, והתענה והלך עד שהיה קרוב למות ולא היה מי שיתן לו שום דבר, והיה רעש גדול למעלה, ולא היה בכל המקום מי שיזדמן לפניו זה המצוה הגדולה לקיים נפש קדוש כזה, כי לא היה אפילו אחד שיהיה ראוי לזה, אף שהיה שם אנשים כשרים הרבה, לא היו ראויין למצוה זאת שישלח לו השי"י דורך כזה כמבואר בזוהר (ח"ב קצח). וברא לו השי"י שני דדין בפיו, אחד הוציא דבש, ואחד הוציא חלב, ושלשה חדשים היה ניזון מזה הדבש וחלב שהיה יונק מן הדדין שבפיו. ואחר עבור שלשה חדשים, בא אליו אחד, ואמר לו זוסא קח לך ששה גראשיש וקנה לך לחם, אזי ברגע נפסק זה הדבש וחלב, כך סיפר הצדיק בפיו למורי וחמי.

הרי תראה אחי שנוח לפני השי"י לשנות סדרי בראשית, מלידת דורך וזכות מצוה למי שלא זכה לזה, ולזה רמז 'עיניו כיונים' (שה"ש ה יב) לשון אונאה מטעין העולם, כמבואר בספר חסידים שהיה אחד כשהיה נותן לתלמיד חכם אמת היה מפסיד, ואמר החסיד שהוא אינו ראוי לזה, ומטעין אותו כדי שיפזר ממונו למי שהם כמותו, עיין שם בספר חסידים.

על כן אני מבקש ומעורר לב בעלי בתים הכשרים, שיחוסו על נפשם ויקומו באשמורת לומר תלים בקול נעים ורנה ובקשות, ויתפלל בצבור בכונה מלה במלה, ויבקש מבעל הרצון שיטה לבו שידבק עצמו בת"ח אמת, כי אין לך דבר גדול בעולם הבא ממי שהוא תומך התורה ומרחיב לב הצדיקים, שיתרחבו דעתם להשראות השכינה כמבואר בזוהר.

אעפ"כ זכות גדול צריך שיהיה לבעל הבית הכשר, שיקשר עצמו לתמוך תלמיד חכם אמת בלב אמת ולצדיק אמת, כי עיניו כיונים כתיב טעות ומטעין, וכל אחד מתקשר את עצמו לשורשו ואל הנהגה שלו, וזעירין אינון המתקשרין לשורש קדוש.

על כן אחיי בעלי הבתים הכשרים, קומי רוני בלילה לאל אחד, ברנה ותפלה ותהלים ומשניות, כל אחד לפי כחו, ותבקש רחמים מאל אמת שיורה לך דרך אמת שתתקשר לצדיק אמת, כי על ידי התקשרות ישפיע עליך אור וחיות ויראה ואהבה... ושתתמוך את הצדיק אמת כדי להרחיב דעתו הקדוש ומוחו, שיתלהב לבו לאור עליון... ודי בזה לאחיי.

'היכל הברכה' דברים דף לה:

עטרת תפארת

עוברות וסיפורים מרבתינו זי"ע

הרה"ק רבי משה בן רבי צבי הירש טייטלבוים זצ"ל אב"ד אוהעל בעל הישמח משה כ"ח תמוז תר"א

פי רב משמח דרב, הלך קרובת יקמיה ה'תה נ'לא הנה מקפיד עליה. כבוד תורתו הוא קרוב המרא דאתרא, יאמר תורה, עד כאן. וכשפסר זאת הייטב לבי לזקנו הישמח משה' דברי רבנו, התפעל מאד על שגלה שרש נשמתו ונשמת נכדו. וכתב לו הסקמה נלהבת, ובתוכה כתב 'דהשכינה במעשי נדיו שוכה'. הסכמת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א על עשירית האיפה

הנה שמעתי מקבוצ קדשת אמו"ר הגאון הקדוש רבי שלום בעל 'מעשה שלום' וצוק"ל כמה פגמים, אין רבנו אדוני אבי זקני הגאון המספר קבל ההסקמות לספרו הקדוש הזה. והוא גבואו להגאון הקדוש בעל 'ישמח משה' וצוק"ל, לא היה בקו הפריאות, ובשפת קדש לא בא אל שלחנו הסהור דברכו, רק היה שם נכדו הגאון הקדוש בעל 'ייטב לב', וישב עם אדוני אבי זקני רבנו הגאון

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

יומא דהילולא קדישא של מרן האלקי רבי יצחק לוריא אשכנזי ב"ר שלמה זיע"א 'האריז"ל' ה' אב של"ב

דרך לימוד הקבלה וההירות הגשמתו

ואם יקשה לך אחי, אחרי שאין אנחנו משיגים אחר הלימוד, אלא תכלית הידיעה שלא נדע, ואין אנחנו משיגים שום מהות ושום ענין, במה שאנו לומדים דרכי הספירות והפרצופים, למה נייגע ללמוד ולעיין, לייחד ולקשר ולצרף סודי ורזי התפילין, וחג ושבת, וטעם כל המצות, ולימוד הזוהר ובפרט באידרות וכן בלימוד עץ החיים, בעיבור זעיר ונוקבא.

השמר אחי, וחוס על נפשך, שלא תתפוס חלילה איזה תפיסה, או איזה משל, או איזה דמיון, אפילו בדרך עבודה, כי כל אלו הדמיונות שבודה אדם הם קרוב למינות, אם לא בעל רוח הקודש אמת, כמרן הבעש"ט, שקבל מאלהיו ומאחיהו השלני רבו המובהק, אבל לא תמצא דמיונות ומשלים בדרכיו, אלא יחודים ואהבה ומסירות נפש, והמתקות דינים, ובדרכיו נלך ונתאבק בעפר רגליו, יזכינו השם להיות עפר תחת כפות רגליו.

טעם גילוי הסודות בזמן הזה

אבל העיקר, תדע אחי, שעיקר לימוד זה שנתגלה בזמן הזה בכל כך בהירות ואור והתפשטות, הוא מחמת שהרע גובר מאוד, וכנסת ישראל נופלת, ובלימוד זה נודכך הנפש. ובאמת בעת לימוד הסודות, ובפרט ספר הזוהר והתיקונים מאיר הנפש, וע"י לימוד וידיעות כוונת המצות, מעורר בשורשים עליונים, ובהתעוררות התחתונים יתעוררו עליונים, ויאירו למטה בעליו רב אור גדול, כגון מצות סוכה ותפילין, בלמוד הטעמים והאורות.

כוונת המצוות

ובעת שאתה עושה המצוה, אתה מכוין בהכנה ובאימה, לעורר למעלה המקיפין והמוחין אע"פ שאין אתה יודע שום מהות, לא במקיפין ולא במוחין, ולא בשום דבר, אלא שיהי כבהמה האוכלת עשב, אעפ"כ בידיעתך אתה מעורר את מציאותם, אף שאינך יודע מהותם נמשך אליך אור גדול, ואתה עובד את השם בשמחה ובטוב לבב' ממש 'מרוב כל' (דברים כח מז), בגודל אור המאיר אליך, ובפרט בעת לימוד ספר הזוהר, שממש השכינה שורה עליך, והקב"ה מאיר עליך אור וחיות, ובלבד שתהיה לך הכנעה אמת.

הלימוד בסודות התורה מרחיב המוחין

ועוד שתזכה ע"י לימוד זה להיות עפר ואפר, ולסבול יסורים וחרופין ודישות עקב, שתהיה בעיניך כאסקופה התחתונה, שהכל דשין עליך, והשם יתברך יעזור לך בהרחבות המוחין של הקדושה ובנועם זיו השכינה, שלא תרגיש מכל אלה שום הרגש כלל וכלל, אלא הרחבות הדעת והמוחין משמחת נועם זיו אור שכינתו שישרה עליך, ותהיה עייל ונפיק, עייל בתליסר תרעין עלאין, ולית דימחא בידך' (זוהר ח"ב ריג:).

בעולם העליון עיקר התעסקות הוא ברזין עליונים
ובלבד [שתלמד] בקדושה ובעונה ובשמחה, משום 'דמתן שאלתא שאיל לנא, וחכמה בעיין מיני' (שם ח"ג רצ"א), כי למעלה עיקר התעסקות [הוא] ברזין עליונים ובסודות הספירות, ובטעמי המצות על פי רזין עלאין, כמבואר בזוהר שלח, ואתה אם תלך בלא ידיעה תהיה כאלם, ויאמרו לך 'צאי לך', כמבואר בזוהר חדש (שה"ש פ"ו:). כי העיקר הלימוד לתקן הנשמה, להאירה באור

החיים כל אחד לפי דרכו, להיות עייל ונפיק לעמוד במרירות הנסיונות, ולקבל באהבה ובחיבה כל העובר עליו באמת ובאמת.

'נתיב מצותיך' נתיב היחוד א, ד

תכלית הלימוד לדבק בו יתברך

וכי תאמר מפני מה גילה לנו מרן האר"י דרכי יחוד הספירות, אחר שתכלית הידיעה שלא נדע, וסוף כל סוף אין אנו יודעין כלל וכלל, מהות האורות ומהות השפע ומהות היחוד, אל תאמר כך כי כל זה גילה לנו לידע מציאתו ולידע האיקל להיות מרכבה לדבק בו יתברך, ולעשות היאך לעשות בתחתון ולרמוז בעליון, ולידע עם כל הדברים שהוא עושה היאך מנענע אורות ורוחנים נעלמים שמותיו יתברך.

'היכל הברכה' בראשית דף קט:

ענין מראות והשנות

תדע, שאדם הגשמי, כל זמן שמלוכבש בחומר עכור, כשרואה מראות, אף שרואה בזיו וזוהר מאד, לא יכילחו הרעיון, גם זיו הזה הוא גשמי, כי לא יצטיירו בחושי הגשמיים, אלא ציור בדרך גשמי. אבל כשראה אמיתות כבודו, מת ובטל מן העולם, ונתבטלו חושי וציוריו הגשמיים, 'כי לא יראני האדם וחי' (שמות לג כ). ולכן הנביא אמר (יחזקאל א כו) 'דמות כמראה אדם', יד השם, און השם, וכיוצא, ודי בזה ולא תתטפש, והמשכילים יבינו. ולא כתבתי זה, אלא למחות אנשי רשע ופשע.

וכן כמה מראות שאדם רואה ושמות, אף שהם מלוכבשים בלבוש זך, ותופסין מקום, ודלא כ'קמחי' (הרד"ק), שבכל מקום קמח שלו סולת נקיה, ובכאן ראוי לעמילן של טבחים. מה שאמר בענין הנשמה, ובענין גיהנם, אלא שתופס מקום וצורה כמו בחייו, אבל זה יושג לחוש הגשמי, בעת שמתלבש הנשמה בחלוקא דרבנן, אבל עצמותו לא יושג בחומר עכור הזה, ומכל שכן בעניני האל יתעלה ויתברך.

'נתיב מצותיך' נתיב היחוד שביל ד, ד

מהות מדותיו לא יושג אלא מעט באלף השביעי
אלהים חיים ומלך עולם ב"ה ובי"ש לא שניא ולא אישתני, אין בו לא מראה ולא גוון ולא שום השגה מועטת אפילו מעט דמעט להשיג מהותו ומהות מדותיו, אלא האל ידענות מציאותו ומציאות מדותיו ב"ה על ידי הרגשות אור אלהי השופע עליו, ועל ידי הכרת נפלאותיו, ועל ידי קבלת אמונת אומן מאבותינו ומהנביאים ומבעלי רוח הקודש.

אבל מהות מדותיו לא יושג אלא מעט באלף השביעי להזוכים אליו, ומי שירצה להשכיל ולהחכים במהות מדותיו ב"ה להבינהו, הוא קרוב לכפירה ר"ל, חוץ מבעלי רוח הקודש שהשכינה מדברת מתוך גרונו מדברין לפעמים לצורך השעה בדרך משל ומליצה, ודי בזה לעובדי השם באמת.

'אוצר החיים' ויקרא דף לב.

דברי מרן הבעש"ט הוא הקדמה אמיתית

לכל כתבי מרן האר"י ז"ל

וסוף דבר תאמין במה שהאמין אחרון בדורינו וגדול בנביאים מרן אלהי קודש קדשים מורינו ורבינו הרב ישראל בן אליעזר בעל שם טוב, שזכה לכתר שם טוב אור זרוע לצדיק, ומספרי הכהן הגדול (היתולדות יעקב יוסף) ודגל מתנה אפרים תדרשהו ותמצא מרגוע לנפשך, אשר זכה על ידי

אמונתו באלהיו ודביקתו שנעשה לו נסים ממש כמו לרבי חנינא בן דוסא, ויותר דברים מבחילים לא נראה מימות התנאים, ורבו שלמדו חכמה היה אחיהו השלני הנביא, ודבור קטן מדבריו הוא מעיין החכמה הקדמה אמיתות לכל כתבי מרן האר"י, והיה מלא חכמה ויראת חטא וחסידות וענוה על כולם, שהיה ממש נחשב כאין בעיניו, ורוח הקודש ושכינה שורה עליו בקביעות, ברגע קטן צפה בכל ההוה שבעולם, והיה לו עליות נשמה ועליות פרדס השגה ממש של ר' עקיבא וחבריו (חגיגה י: ד), וגילוי אליהו ומלאכים ונשמות, ולמד לנו דרכי השם הנכבד והנורא, ואחריו נלך עד ביאת ינון.

'אוצר החיים' במדר דף קו:

לא ללמוד להיות חוקר ומקובל

כי לא נתגלה לנו מציאות הספירות והשמות, אלא לקיים 'לדבקה בו' (דברים יא, כב), כי כשאדם לומד במציאותו מנענע מציאתו, ומשם נמשך לו הארה עצומה ולב אין ולב נשבר בטל ומבוטל דבוק באור אין, ומשתעשע בשעשועים דמלכא באור א"י ובאור המצוות בשמחה ובלב טוב ובאור עצום ובהכנעה יתירה נגד כל פחות שבישראל, וידע באמת שהוא פחות ממנו הרבה, ומדריגה זאת יהיה לו על ידי לימוד כתבי מרן הרח"ו לבדו משם מרן האר"י וזוה"ק, ויהיה מעיין נובע חידושי התורה על פי הקדמות מרן האר"י והריב"ש טוב, אבל לא שתהיה מקובל וחכם, ומכל שכן שתערב זה בפילוסופיא הארורה ותהיה ארור מפי הקב"ה.

'היכל הברכה' שמות דף קד:

שמחה לפני השי"ב בזמנינו לגלות סודות

בימים ההוא חזון נפרץ, ואמר מרן האר"י (ע"י הקדמת מוהרח"ו על שער הקדמות), שכל מה שבא בדברי חז"ל עונש על המגלה רזין, זה היה בזמניהם, אבל השתא שמחה וחדוה לפני השי"ב לעסוק כל אחד ברזין דאורייתא.

'בשווקים וברחובות אבקשה את שאהבה נפשי' (שה"ש ג ב), וללמוד בה להאיר על נפשו הארה נפלאה מאור אין סוף חיות אלהות, אור נערב בהתגלות אלהות, מאן בעי סמא דחיי יאכל מ'עץ החיים' ומפריו, ספרי הקודש של מרן הרח"ו ויטאל דוקא, ובשאר לא יעיין אפילו עיונא בעלמא.

הסכמת מהר"א מקאמרנא לספר באר אברהם

לחדש רק עפ"י הקדמה ממרן האר"י

על המחבר לעיין בספרו, אם ימצא בו איזה דבר שנכתב בו בלתי הקדמה מבוררת ממרן האר"י וכיוצא, יסלק אותו.

מהסכמת מהר"א מקאמרנא לספר עולת שבת

כבר נצטוינו, מפי מרן אור צח אור מופלא אלהי רבינו אור עינינו חיי רוחינו מורינו ורבינו הריב"ש טוב, שלא יאמר שום דבר בלתי הקדמה מיוסדת על אדני אמת.

מהסכמת מהר"א מקאמרנא לספר באר אברהם

כתבי שאר תלמידי האר"י

מה שהביאו בשם מרן להיפך (בענין נטילת צפרניים כסדרן) כי בעונותינו עלה ערב גדול שערכו מכמה תלמידים שאינם מהוגנים בתוך דברי מרן, וכבר הזהרתי על זה בנפש מבלי לעיין אלא בדברי הרח"ו, ויש בזה לדבר הרבה, ואין כאן מקומו להאריך.

'שולחן הטהור' רס, י